

Mesto Zlaté Moravce

Mestský úrad, Ul. 1. mája 2, 953 01 Zlaté Moravce

Materiál na 40. zasadnutie MsZ
v Zlatých Moravciach dňa 13.11.2014

Číslo materiálu: 15-40MZ-2014

I n f o r m á c i a

**hlavného kontrolóra mesta o výsledkoch kontroly vykonanej v príspevkovej organizácii
Záhradnícke služby mesta Zlaté Moravce na základe uznesenia mestského
zastupiteľstva č. 819/2014 zo dňa 14.8.2014**

Predkladá:

Ing. Michal Borkovič
hlavný kontrolór mesta

Spracoval:

Ing. Michal Borkovič
hlavný kontrolór mesta

Mestská rada 04.11.2014 - odporučené

Informácia pre poslancov Mestského zastupiteľstva

Stanovisko

k hospodárskej situácii v mestskom podniku Záhradnícke služby

Uznesením MsZ č.819/2014 bolo hlavnému kontrolórovi mesta uložené uskutočniť finančnú kontrolu v m.p. Záhradnícke služby Zlaté Moravce.

Pri kontrolnej činnosti som sa zamerlal na zhodnotenie stavu záväzkov podniku, aktuálnych exekučných konaní voči podniku a súčasnú hospodársko - organizačnú situáciu mestského podniku. Priamo som sa nezaoberal účtovaním hlavnej a podnikateľskej činnosti podniku z dôvodu , že Správy špecializovaných auditorov nepoukazovali na problémy v tejto oblasti a neboli vznesené ani žiadne konkrétne námietky voči vykázaným výsledkom hospodárenia podniku zo strany mesta resp.poslancov MsZ. Bežné rozbory hospodárenia mestských podnikov nemá v kompetencii hlavný kontrolór mesta.

Nepriaznivý stav finančných záväzkov podniku pretrváva už dlhodobo a nevznikol až v poslednom volebnom období. Konkrétne dôvody vzniku záväzkov v jednotlivých rokoch od založenia podniku v r.1992 už nie je možné dôsledne a objektívne posúdiť. Vznikli však hlavne prebratím časti dlhov pri vzniku podniku po zrušení podniku Komunálne služby a ich dodatočným neriešením, nedofinancovaním základných potrieb podniku zriaďovateľom, riešením nedostatku vlastných zdrojov úverovými prostriedkami a ich následným splácaním resp. vykonávaním verejných prác a nákupom materiálu , na zabezpečovanie tejto činnosti, ktorý v dôsledku podfinancovania nebol zahrnutý v rozpočte podniku. Podľa mojich zistení od doby založenia podniku sa zriaďovateľ, mesto Zlaté Moravce , viackrát snažil riešiť zadĺženie podniku , ale nikdy nedošlo k reálnemu doriešeniu tohto problému , čím je zásadne ovplyvnený finančný stav podniku v súčasnej dobe.

Stav záväzkov podniku Záhradnícke služby mesta Zlaté Moravce :

<u>Záväzky ku koncu roku</u>	<u>Dlhodobé</u>	<u>Dodávateľia</u>	<u>Poistenia</u>	<u>DPH</u>
Rok 2009	416 €	259 575 €	44 092 €	23 188 €

Rok 2010	517 €	273 410 €	37 536 €	27 406 €
Rok 2011	839 €	197 566 €	42 348 €	33 236 €
Rok 2012	839 €	219 191 €	49 191 €	34 276 €
Rok 2013	1 195 €	192 150 €	29 724 €	43 385 €
K 30.6.2014	1 456 €	195 840 €	22 124 €	44 053 €

Vývoj v záväzkoch v uvedenom období poukazuje na ich čiastočný pokles u dodávateľov, zásadný pokles záväzkov voči orgánom soc.a zdrav.poistenia, ale zase na úkor nárastu záväzkov za neodvedenú DPH.

Voči mestskému podniku Záhradnícke služby vzhľadom na vyššie uvedené záväzky bolo vedených viacero exekučných konaní. Šesť exekúcií realizovaných súdnym exekútorom JUDr.Kabáčom za neuhradené odvody do soc.poist'ovne ,v celkovej výške 23 338 € ,aj s trovami exekúcie, riešil Mestský úrad v septembri 2014 zaplatením tejto pohľadávky . Z tohto dôvodu bolo Mestským zastupiteľstvom schválené aj rozpočtové opatrenie na zníženie príspevku mesta pre m.p. Záhradnícke služby na rok 2014 . Týmto krokom boli však doriešené len niektoré záväzky podniku. Bez prijatia zásadných opatrení zo strany podniku v spolupráci so zodpovednými orgánmi mesta Zlaté Moravce, je to však opatrenie, ktoré len krátkodobo oddialilo riešenie problému a to s priamym a negatívnym dopadom na finančnú situáciu mestského podniku Záhradnícke služby mesta ešte v roku 2014 .

Podnik mal spracované a schválené splátkové kalendáre na jednotlivé druhy záväzkov, ktoré však v niektorých obdobiach neboli podnikom dodržané ,čo je základným predpokladom dohody s veriteľmi. Bolo to zavinené o.i. nedostatkom finančných zdrojov vytvorených vlastnou činnosťou podniku , znížovaním finančného príspevku a nepravidłnými príspevkami od zriaďovateľa v priebehu aktuálneho roka , využívaním disponibilných finančných zdrojov hlavne na zabezpečenie základného fungovania podniku atď. Zásadný vplyv na nepriaznivú situáciu však, podľa môjho zhodnotenia, mala slabá vyváženosť a reálnosť spracovaných ročných rozpočtov podniku. V poslednej dobe to bolo vypuklé hlavne v roku 2012, keď z dôvodu nedostatku financií v rozpočte mesta zriaďovateľ ,Mesto Zlaté Moravce, navrhol rozpočtovým opatrením zníženie príspevku pre m.p. Záhradnícke služby k 30.6.2012 o 14 012 € a dokonca v decembri 2012 o 20 000 €, čo malo negatívny dopad na hospodárenie podniku a zvýšenie záväzkov k 31.12.2012. Musím tu ale poukázať na skutočnosť, že vplyvom týchto nevhodných postupov pri financovaní činnosti m.p. Záhradnícke služby potom došlo následne k sankcionovaniu podniku a vzniku neproduktívnych nákladov.

Závazky mestského podniku Záhradnícke služby, hlavne voči orgánom soc. a zdrav.poisťenia a daňovému úradu, v minulosti vznikali hlavne z toho dôvodu, že si podnik vo svojej hlavnej činnosti nevytvoril dostatok vlastných zdrojov a finančné príspevky od zriaďovateľa nestačili na zabezpečenie spoločenskej objednávky na jeho služby. Podnik ich však aj napriek tomu bez obmedzenia! vykonával. Nedostatok finančných zdrojov v hlavnej činnosti potom sanoval príjmami z podnikateľskej činnosti, čo je síce správny postup, ale len po zaplatení všetkých záväzkov, ktoré vznikli pri podnikaní. Tzn. že na hlavnú činnosť môže podnik dlhodobo používať len zisk a nie celé výnosy z podnikania. Týmto hospodárením následne vznikali podniku veľké záväzky u dodávateľov. Tu vidím hlavnú zodpovednosť vedenia mestského podniku ako aj zriaďovateľa za vznik ako aj za dlhodobé neriešenie nepriaznivej finančnej situácie v podniku. Zriaďovateľ, mesto Zlaté Moravce, mal v súlade so zákonom o rozpočtových pravidlách verejnej správy č.523/2004 Z.z. poskytnúť príspevkovej organizácii príspevok na prevádzku v takej výške, aby jej rozpočet bol vyrovnaný. Zodpovednosť vedenia mestského podniku je zase v tom, že v spolupráci s Mestským úradom spracovalo a predkladalo na rokovanie MsZ v jednotlivých rokoch návrhy rozpočtov bez následného prijatia konkrétnych opatrení na ich zrealizovanie v priebehu aktuálneho roka. Keď navrhnutý príspevok mesta bol pre zabezpečenie stanovených úloh podniku nedostatočný aj pri prijatí všetkých úsporných hospodárskych opatrení, bolo povinnosťou vedenia mestského podniku tento rozpočet na rokovaní MsZ rozporovať a navrhnúť riešenie problému.

Hospodárska situácia v m.p. Záhradnícke služby je už dlhodobo napätá, zložitá a v podstate až dodnes nedoriešená, či už vedením mestského podniku, vedením mesta ako aj poslancami Mestského zastupiteľstva. Zodpovednosť za nepriaznivú ekonomickú situáciu podniku nesie v prvom rade vedenie mestskej príspevkovej organizácie, ako samostatného právneho a ekonomického subjektu. Neprijímalo a nerealizovalo takú ekonomickú a riadiacu politiku, aby aj napriek problémom s napĺňaním príjmov podniku nemohlo dôjsť k zhoršovaniu jeho ekonomického stavu. Pri nedostatku disponibilných finančných zdrojov v jednotlivých rokoch si síce vedenie organizácie stanovilo prioritnú úlohu svojho finančného hospodárenia a to bolo hlavne zabezpečovanie prevádzkyschopnosti mestského podniku. Negatívom tohto snaženia je ale fakt, že túto úlohu si podnik plnil aj za cenu niektorých nevhodných a nesprávnych ekonomických postupov. Absentovalo hlavne prijímanie účinných opatrení na zlepšenie riadenia podniku, zvýšenia príjmov z vlastnej hospodárskej

činnosti resp. zníženia prevádzkových nákladov, s priamym dopadom na zrealizovanie schváleného finančného rozpočtu . Následne potom dochádzalo k prehĺbovaniu nepriaznivého ekonomického stavu podniku , čoho výsledkom bolo neuhrádzanie časti svojich záväzkov načas, ale len formou splátkových kalendárov. Príjmami z podnikateľskej činnosti bol tiež sanovaný nedostatok zdrojov na hlavnú činnosť bez toho , aby boli najskôr zaplatené výdavky a záväzky podnikateľskej činnosti. Absenciu finančných zdrojov podnik riešil v minulosti aj úverovými prostriedkami a pôžičkami , ktorých splátky naďalej prehľbovali už aj tak napätú ekonomickú situáciu. Uvedenými postupmi podnik porušil viaceré finančné pravidlá , čo je však, aspoň v posledných rokoch, podľa môjho názoru, skôr dôsledok krízových opatrení prijatých vedením organizácie na udržanie potrebného chodu podniku , ako vedomé nehospodárne a manipulatívne nakladanie s verejnými finančnými zdrojmi. O tom svedčia aj výsledky prerokovania ročných finančných uzávierok podniku vo Finančnej komisii bez zásadných pripomienok a ich následné schválenie na rokovaní Mestského zastupiteľstva po predložení Správ o záverečnom účte mesta Zlaté Moravce v jednotlivých rokoch ,spracovanej Mestským úradom, Stanovísk hlavného kontrolóra k záverečným účtom mesta ako aj Správ nezávislého auditora k účtovným uzávierkam podniku. V tomto prípade sa, podľa môjho hodnotenia, dnes už jedná o akýsi „začarovaný“ kruh financovania , ktorého výsledkom je vznik dlhov podniku resp. nedostatok zdrojov na riadne fungovanie podniku.

Dnešná nepriaznivá finančná situácia m.p. Záhradnícke služby však nie je len subjektívneho charakteru. Vychádza aj z nezdravého ekonomického prostredia , ktoré vzniklo už pri založení podniku v roku 1992 a to prevzatím časti dlhov pri zrušení materskej organizácie Komunálne služby mesta bez stanovenia spôsobu ich následného sanovania a z dlhodobého nedofinancovania jeho potrieb mestom Zlaté Moravce. V neposlednom rade na situáciu m.p. Záhradnícke služby negatívne vplývalo aj neprijatie a nepresadenie komplexných озdravných opatrení zriaďovateľom podniku , ktorým je mesto Zlaté Moravce, reprezentované vedením mesta a poslaneckým zborom mesta. Nepriaznivý vplyv na súčasnú situáciu podniku mal aj odchod dlhoročnej ekonómky podniku v roku 2013 do iného mestského podniku, s následným dopadom na vznik problémov pri zúčtovaní roku 2013 a pri zavádzaní nového účtovného programu. Kontraproduktívne bolo aj zriadenie novej predajne kvetov v m.p. Technické služby s priamym dopadom na tržby m.p. ZS a opatrenie vedenia mesta na vyplácanie mzdy pre riaditeľa podniku len vo výške tarifu tiež neprinieslo očakávaný efekt.

Vzájomným pôsobením uvedených vplyvov potom v minulosti vznikla a v súčasnosti stále trvá, zlá ekonomická situácia v podniku, ktorý už dlhodobejšie vykazuje enormné finančné záväzky o.i. aj voči štátnym inštitúciám. Organizácia sa ich snaží riešiť dohodnutím splátkových platobných kalendárov, čo je však, podľa môjho názoru, v dnešnej dobe už nedostatočné a nereálne opatrenie, vzhľadom na malú možnosť získania doplnkových finančných zdrojov v roku 2014 na splácanie záväzkov podniku, lebo podnik má v schválenom rozpočte na riešenie nepriaznivej situácie v záväzkoch vyčlenených len 10 tis.€ . Preto musí dôjsť k zásadnejším opatreniam zriaďovateľa podniku na zabezpečenie resp. prehodnotenie jeho ďalšieho fungovania.

Problematika fungovania mestských podnikov bola prerokovávaná vo vedení mesta, v komisiách MsZ, ako aj na viacerých zasadnutiach Mestského zastupiteľstva. Konkrétne v roku 2011 malo dôjsť k zlúčeniu mestských podnikov Technické služby a Záhradnícke služby, hlavne z dôvodu úspory verejných finančných zdrojov. Mestské zastupiteľstvo návrh transformačnej komisie neschválilo a neprijalo ani opatrenia na doriešenie nepriaznivej finančnej situácie podniku ZS s priamym vplyvom na dnešnú situáciu vo financiách podniku. V poslednom období bolo vedením mesta podaných viacero návrhov na riešenie situácie v tejto organizácii cez odvolanie riaditeľa, zrušenie podniku resp. zlúčenie podniku s inou mestskou organizáciou . Z dôvodu zásadných rozporov v stanoviskách na riešenie situácie v podniku medzi vedením mesta a poslancami MsZ však nedošlo v tejto oblasti k pokroku a poslancami mesta je v podstate tolerovaný súčasný stav v hospodárení a riadení mestského podniku. Po neschválení týchto navrhovaných zmien mestským zastupiteľstvom mal však nasledovať ďalší potrebný postupný krok zodpovedných orgánov mesta a vedenia podniku a to prijatie nevyhnutných ozdravných opatrení na naštartovanie konsolidácie podniku, čo sa však už neuskutočnilo. Na doriešenie organizačnej zmeny podniku má vplyv aj súčasný znenie zákona č.369/1990 Z.z. o obecnom zriadení, ktorý dáva právomoc primátorovi mesta menovať a odvolávať riaditeľov mestských organizácií , ale až po schválení poslaneckým zborom mesta. Pri nedostatočnej spolupráci primátora mesta a poslancov MsZ sa však táto situácia stáva patovou. NR SR sa snaží už od marca r.2013 riešiť tento problém zmenou zákona a dať túto právomoc výlučne primátorovi/starostovi/, z dôvodu jeho priamej zodpovednosti za riadenie mesta a tým aj mestských príspevkových organizácií. Zákon prešiel 1. čítaním a jeho schválenie bolo už niekoľkokrát v NRSR z neznámych dôvodov odložené.

V roku 2012 a 2013 pri zostavovaní a schvaľovaní rozpočtu mesta/čo má zásadný vplyv na finančné hospodárenie podniku/ som vo svojich písomných „Stanoviskách HK k rozpočtu“ viackrát upozorňoval Finančnú komisiu a MsZ na finančnú situáciu mestských podnikov a reálnosť schvaľovaných rozpočtov a navrhoval prijať opatrenia na riešenie nepriaznivého stavu. Napriek tomu boli návrhy rozpočtov podnikov schválené a ich prehodnoteniu a dôsledným opatreniam na ich zrealizáciu sa nevenovala dostatočná pozornosť.

Nepriaznivá ekonomická situácia mestského podniku je dlhodobá záležitosť a jej vyriešenie, podľa môjho názoru, už nie je v silách samotného mestského podniku, ale hlavne v rukách vedenia mesta a poslaneckého zboru v Zlatých Moravciach. Nevyrieši ju ani podávanie podnetov na orgány činné v trestnom konaní, ani jej zbytočné medializovanie, ale len vzájomná spolupráca zodpovedných orgánov mesta.

Z dôvodu hospodárneho využívania verejných prostriedkov a zabezpečenia plnenia úloh mesta, ktoré boli zriaďovacou listinou podniku dané do povinností mestskej príspevkovej organizácii Záhradnícke služby je nevyhnutné, aby bol tento problém vedením mesta a poslaneckým zborom mesta Zlaté Moravce doriešený.

Zlaté Moravce, 30.9.2014

Ing. Michal Borkovič
hlavný kontrolór mesta

Uznesenie č. /2014
z 40. zasadnutia mestského zastupiteľstva v Zlatých Moravciach
konaného dňa 13.11.2014

Informácia hlavného kontrolóra mesta o výsledkoch kontroly vykonanej v príspevkovej organizácii Záhradnícke služby mesta Zlaté Moravce na základe uznesenia mestského zastupiteľstva č. 819/2014 zo dňa 14.8.2014

Mestské zastupiteľstvo v Zlatých Moravciach na svojom 40. zasadnutí MZ konaného dňa 13. 11. 2014

prerokoval o

informáciu hlavného kontrolóra mesta o výsledkoch kontroly vykonanej v príspevkovej organizácii Záhradnícke služby mesta Zlaté Moravce na základe uznesenia mestského zastupiteľstva č. 819/2014 zo dňa 14.8.2014

berie na vedomie

informáciu hlavného kontrolóra mesta o výsledkoch kontroly vykonanej v príspevkovej organizácii Záhradnícke služby mesta Zlaté Moravce na základe uznesenia mestského zastupiteľstva č. 819/2014 zo dňa 14.8.2014

V Zlatých Moravciach dňa 13.11.2014

Ing. Peter Lednár, CSc.
primátor mesta

Mgr. Roman Šíra
prednosta MsÚ